

STICHTING KERKCONCERTEN BOXTEL

*Orgelconcert
door*

Peter Van de Velde

*zondag 26 september
aanvang 16:00 uur*

*Sint-Petrusbasiliek
Boxtel*

Programma

Richard Wagner (1813-1883)

Vorspiel zu Parsifal

Transcriptie: Sigfried Karg-Elert

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Chaconne d-moll (aus der 2. Partita)

Transcriptie: Arno Landmann

J.S. Bach

Ich ruf' zu dir, Herr Jesu Christ

Arrangement van BWV 639 door C.Ph.E. Bach

Felix Mendelssohn (1809-1847)

Sonata V (Andante - Andante con moto - Allegro maestoso)

Johannes Brahms (1833-1897)

Fuge As-Moll

J.S. Bach

Einleitung und Fuge (naar Kantate BWV 21)

Arrangement: Franz Liszt

J.S. Bach

Adagio (uit de Vioolsonate BWV 1017)

Arrangement: Franz Liszt

Franz Liszt (1811-1886)

Praludium und Fuge über B-A-C-H

Toelichting

- Parsifal is Wagner's laatste opera en is gebaseerd op het middeleeuwse verhaal van Wolfram von Eschenbach (1170 – rond 1220). Deze vertelt ons over de zoon van een overleden graalridder die in eenzaamheid is opgegroeid. Tijdens een van zijn tochten belandt deze dwaze zwanenjager op het kasteel van koning Amfortas. De koning treurt, hij is ernstig gewond. Door zijn verwonding is hij niet meer in staat de dagelijkse graalceremonie uit te voeren. Een gevolg is dat de graalridders futloos zijn en het land en het vee onvruchtbaar. Aan het hof neemt men het de domme Parsifal kwalijk dat hij niets begrijpt van de functie van de graal die de zieke koning en zijn land kan genezen. Parsifal begint een lange zoektocht naar de graalburcht.

Hij vindt de graal en geneest de wond van Amfortas. Parsifal wordt de nieuwe graalkoning van een prachtig land, het Paradijs. Het verhaal zit vol christelijke beelden. De kelk met het bloed; Het Laatste Avondmaal; de Heilige Speer waarmee Christus in de zijde is gestoken; De wond van de koning die verwijst naar Christus; Goede Vrijdag, de dag waarop de climax plaats vindt. Het "Vorspiel" vormt de inleiding tot de opera en bevat reeds alle belangrijke "Leitmotive", muzikale thema's die personen, gevoelens of zaken uitbeelden; het thema van Parsifal, de Graal, pijn, geloof, lijden...

- Transcripties hebben altijd al deel uitgemaakt van het orgelrepertoire. De vroegste orgelmuziek is overigens ontstaan uit het opvullen van "ontbrekende" koorstemmen door het orgel. Nadien ontstond zelfstandige orgelmuziek die stilistisch nog veel verwantschap met gezongen muziek bleef houden, denken we maar aan muziek van Sweelinck maar ook nog sommige werken van Bach. Het transcriberen van muziek voor orgel bestaat tot op vandaag de dag. In de romantiek was het ook zeer gebruikelijk, zeker bij bekende werken. Zo maakte Arno Landmann een bewerking van Bach's beroemde Chaconne voor viool solo. Hoewel er verschillende bewerkingen van bestaan is deze het meest geschikt voor romantische instrumenten.
- Het bekende koraalvoorspel "Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ" van Bach werd door diens zoon Carl-Philip Emmanuel bewerkt in een meer "galante" stijl. Dit toont nog maar eens aan dat het bewerken van bestaande muziek en aanpassen aan een ander muzikaal klimaat heel gewoon was in de voorbije eeuwen.
- Felix Mendelssohn schreef zijn zes orgelsonates in opdracht van zijn Engelse uitgever. Mendelssohns muziek was erg populair in Engeland en veel van zijn composities beleefden er ook hun première. De orgelwerken van Mendelssohn vormen een hoogtepunt in het repertoire van de 1ste helft van de 19de eeuw.
- Johannes Brahms' orgelwerken werden geschreven aan het begin en het eind van zijn carrière. Zijn vroege werken zijn eerder studies waarbij hij elementen zoals polyfonie en contrapunt en de stylus fantasticus van oude meesters verwerkt zoals Bach en Buxtehude. Tegen het eind van zijn leven keerde hij ook terug naar het orgel, dan zijn het vooral koraalvoorspelen in een romantische stijl die hij schrijft. De fuga in Ab-klein vormt een hoogtepunt van de polyfone schrijfwijze in een romantische stijl in het 19de eeuwse orgelrepertoire.
- Ook Franz Liszt was een bewonderaar van Bach's muziek. Dit uitte zich in enerzijds een heel aantal transcripties, zoals talloze orgelwerken die hij voor piano transcribeerde, maar ook werken die voor orgel werden getranscribeerd zoals het feestelijke Eintleitung und Fuge uit kantate 21 en het Adagio uit een van Bach's vioolsonates. Anderzijds was het ook gebruikelijk in de 19de eeuw om de noten van Bach's naamte gebruiken als basis voor een compositie, B-A-C-H. Liszt schreef zijn hommage aan Bach voor de inspelning van het Ladegast-orgel in de Dom van Merseburg in 1856.

CV

Peter Van de Velde groeide op in Doel. Hij begon er op negenjarige leeftijd als autodidact met orgelstudies en op zijn twaalfde was hij actief als organist in de plaatselijke kerk.

In de Antwerpse kunsthumaniora kreeg hij op zijn zestiende zijn eerste muziekonderricht. Hij studeerde er af met grootste onderscheiding en vervolgde zijn studies aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium. Daar behaalde hij in 1996 het Meesterdiploma als laatste leerling van Stanislas Deriemaeker. Tijdens en na zijn studie volgde hij meesterscursussen voor orgel, uitvoeringspraktijk en improvisatie.

Begin 2002 werd Peter Van de Velde benoemd tot organist-titularis van de Antwerpse kathedraal waar hij sinds 2020 ook muziekdirecteur is. Hij is als organist ook verbonden aan de Antwerpse Sint-Michielskerk.

Hij geniet grote faam als begeleider van koren en solisten en treedt geregeld op met onder andere het Vlaams Radiokoor, violiste Nadja Nevolovitsch en met het Antwerp Symphony Orchestra en dirigenten als Edo De Waart, Martin Brabyns, Philippe Herreweghe, Karel Deseure en Peter Biloen. Niet zelden resulteren deze samenwerkingen in cd-producties en radio- en televisieopnames.

Hij is als artistiek adviseur verantwoordelijk voor de muzikale programmatie van verschillende orgelcycli (Antwerpse kathedraal, Orgelproms Antwerpen Zuid, Orgelcyclus Melsele).

Als concertorganist is Peter Van de Velde regelmatig te gast op gerenommeerde orgelfestivals in binnen- en buitenland. Hij concerteerde al in de meeste Europese landen en ook in Rusland, Japan, Egypte, Canada, de Verenigde Staten en op de Filipijnen.

Zijn repertoire omvat alle stijlen, maar hij is vooral bekend als ambassadeur van de Belgische muziek, die hij vaak op het programma zet en vastlegt op cd. Zijn muziekopnames kregen veel positieve recensies en waardering in de binnen- en buitenlandse media (o.a. radio Klara, WDR 3, Diapason, Orgelvriend, Orgelnieuws, Luister, Orgelkunst, Musique 3, Choir & Organ). Hij maakte ook live-opnames voor o.a. de Bayerische Rundfunk en Radio Vaticaan.

Voor meer informatie over de geschiedenis en dispositie van de diverse instrumenten: www.stichtingkerkconcertenboxtel.nl
Bezoek ook onze Facebookpagina: Orgels en carillon Boxtel